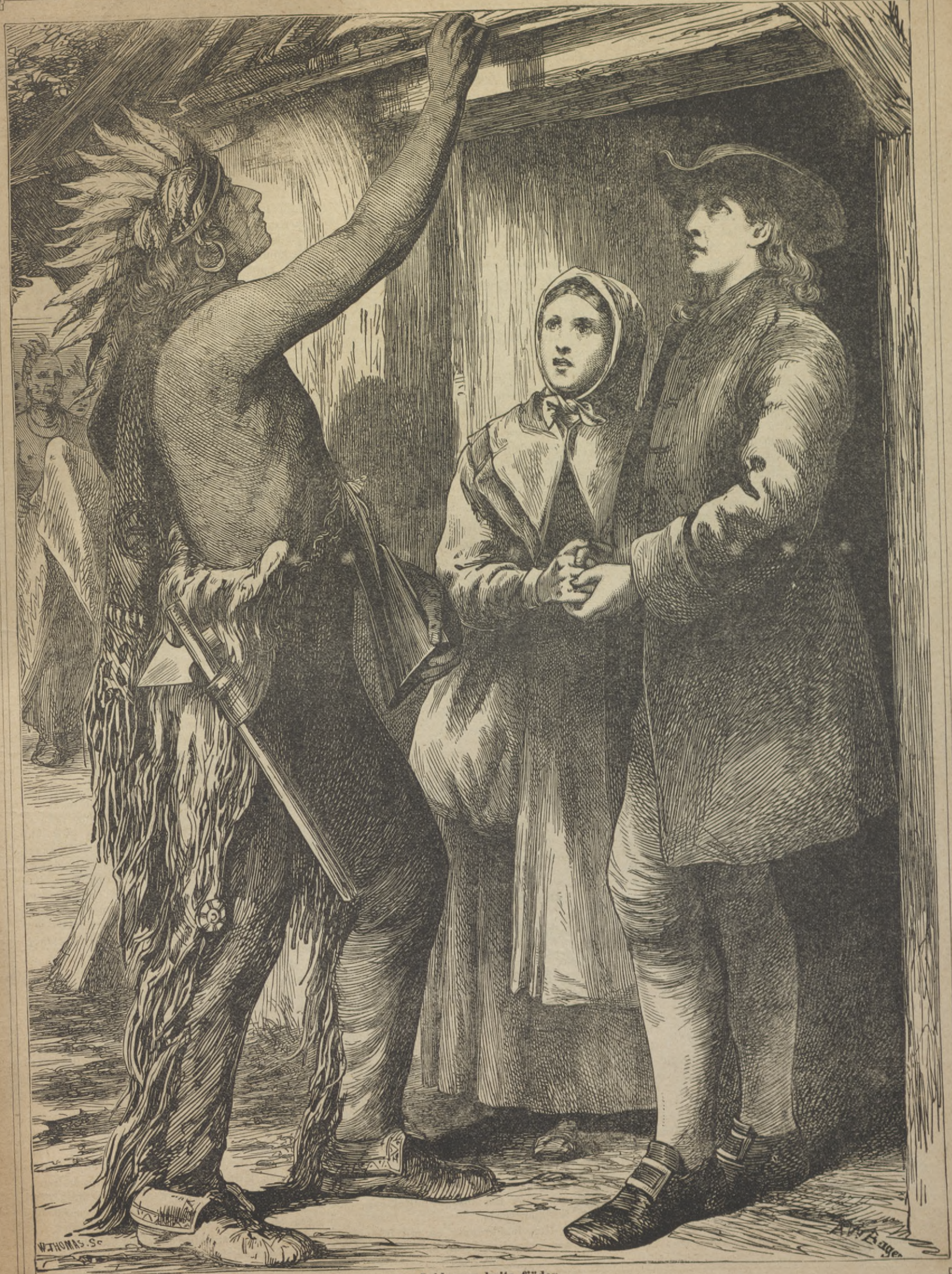

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

W. THOMAS. Sc.

A. N. Bager

Inidanens hvita fjäder.

Indianens hvita fjäder.

Herren är ditt hopp; den Högste är din tillflykt. Dig var der intet ondt vederfarandes, och ingen plåga skall nalkas din hydda.» Ps. 91: 9, 10.

»Herrens namn är ett fast slott, den rättfärdige löper dit och var der beskärmd.» Ords. 14: 10. Mer än en gång har vissheten af dessa Herrens löften blifvit pröfvad. Följande sanna tilldragelse är ett träffande bevis på Herrens trofasthet: —

För några år tillbaka rasade ett fruktausvärdt och blodigt krig emellan Indianerna och nybyggarna i Nord-Amerikas skogar. Husen brändes, gårdar sköflades, män, kvinnor och barn mördades. De som undslupit med lifvet, sökte alla sin räddning genom flykten, undantagande en gudfruktig kväkare och hans familj. Han kände, att han var på en plats, hvarest Gud satt honom, och der pligten bjöd honom att blifva kvar. Han ville derfor hvarken fly eller fäkta, utan stanna på sin plats, förtröstande på Gud. En morgon blef han varse, att en trupp vildar kommo fram ur skogen; de uppgåfvos stridsrop och stannade framför hans bostad. Bedjande Gud i sitt hjerta, gick han truppen till mötes och bjöd anföraren sin hand. Men både anföraren och krigarne gingo förbi den ensamme nybyggaren, utan att ens lätsa sig hafva märkt honom. De gingó in i hans hus och sökte efter vapen, men funno inga. Hade de funnit hvad de sökte, hade de säkerligen mördat hvarje medlem af familjen. Den gode mannen bad oupphörligt Gud hjälpa sig; satte under tiden fram mat och sökte, så skyndsamt som möjligt, att gå deras önsknin- gar till mötes. De äto den mat som framsattes och drogo sig sedan tillbaka på kort afstånd från kväkarens bostad, stannade några ögonblick och höllo en kort rådplägning. De voro synbarligen i tvekan om hvad de skulle göra och kände sig på det högsta öfverraskade öfver det emottagande, de rönt, ehuru deras indianska stolthet förbjöd dem att visa något slags förvåning. Efter en stund kom en af dem tillbaka, det var en stor, vördnadsbjudande höfding; han fäste en hvit fjäder öfver dörren till kväkarens boning, helsade vänligt till afsked och återvände derpå till de andra, som redan försvunnit i skogen. Fjädern var ett tecken till fred och vänskap å indianernas sida. Under krigets fortgång hände det ej så sällan att vilda hopar, stadda på krigståg, ströfvade förbi den ensamma bostaden, men då de sågo fredstecknet öfver dörren, drogo de alltid förbi utan att skada eller förörätta dem, som bodde derinne.

Hvem är folkets vän?

*Vill med rop om krig man medel jordra
Till försvar och vapen, och beordra
Till ett fåfängt lif vårt rikets män;
Dem i hävar bort från landet föra
För att nästans lif och gods förstöra;
Är man folkets vän?*

*Om man odlar jorden, skördar gröda,
Icke nyttjar den till menskors föda,
Men till gift man grymt förvandlar den;
Säljer det som god och redig vara,
Fast det bringar kropp och själ i fara;
Är man folkets vän?*

*Om man vill med rätt och orätt söka,
Samla skatter och sin magt föröka,*

*Först och sist sitt välde vidga, men
Ständigt nästan, som är fattig, svika,
Alltid mån att vinna gunst hos rika;
Är man folkets vän?*

*Vill man ropa frihet för att klandra
Allt, som hålles uti helgd af andra,
Men är sjelf en träl i lasten än;
Vill man blott bli fri att ondskan öfva,
Läskom fången, som vill ut att röfva;
Är man folkets vän?*

*Vill man än i fördom menskor binda,
Dem behandla såsom barn i linda,
Fast de äro landets ädla män;
Fråssar sjelf i kunskap, men vill hafva
"Råa massan" att okunnigt slafva;
Är man folkets vän?*

*Den som sjelf fått hjerta för de arma,
Sett hur Herren vill sig helt förbarma.
Och som ödmjukt lärt och lärt är
Utaf den, som folket gerna hörde,
Till hvars sköte mödrar barnen förde;
Han är folkets vän.*

*Han kan ej den arme hårdt bedöma,
Han för menskors nöd och sorg vill ömma
Och med mildhet hela andras sår;
Stärka den som färdig är att falla,
Och den vilseförde återkalla
Från sin villas spår.*

*Sjelf han räddad blifvit och vill rädda
Dem, som uti lasten söka bädda
Sig en ödlig och för tidig graf;
Sjelf han känd, hur Herren vill förbarma
Sig, och frälsa från förderf den arma,
Som är syndens slaf.*

*Med ett hjerta, som för andra blöder,
Ser han alla såsom sina bröder;
Kristi kärlek tvingar honom än,
Att gå ut och göra väl mot andra,
Fastän många honom bittert klandra;
Han är folkets vän.*

Den bortskämde sonen.

John C— var en af de rikaste män i byn, der han bodde. Allt var trefligt och väl ordnadt i hans hem; ut-husen, gärdesgårdar och hvad som fanns vid gården vitnade om, att han var en ordninsgens man. Han hade ett ädelt sinne, en god ömdömesförmåga och ett ovanligt minne att komma ihåg hvad han läst. Hela hans väsende bar prägeln af en man, som dagligen ransakat sin bibel och som en kristen troget vandrat med Gud. Han var mycket välgörande och hade näst pastorn varit den ledande mannen i församlingen. Vid hvarje viktigt företag blef han anlitad, och hans råd ansågos alltid vara efterföljansvärda.

Han bodde nära en mil från kyrkan, men likväl var ingen der så re-

gelbundet som han, och aldrig såg man honom komma sent.

Familjelifvet i hans hem syntes äfven bära pregeln af ett kristligt sinnelag. Hans maka, som var en förståndig, troende kvinna, var honom en verklig hjälparinna. Hvarje morgon och afton samlades hela familjen till husandakt. Under den bråda tiden brukade han säga till folket: »Vi ha alltid tid att bedja till Gud, och vi böra komma ihåg att bön och proviant hindra aldrig resan.»

Här fann man allt som gör ett hem lyckligt, alla hans grannar hade skäl att säga, att han var en lycklig man: rik på jordiska skatter, rik på nåd, ärad i församlingen, aktad och anlitad i kommunen, ståtlig i det yttre, alltid frisk och uppfylld af frid och lugn.

Men hans pastor hade under sista tiden märkt att någon hemlig mask tycktes tära på hans sinne, och att så var blef mer och mer uppenbart för hans närmaste vänner. Guds nåd kan i sanning leda en kristen igenom många bekymmer, lätta sinnet och förskingra mörkret i pröfningens stund. Tanken på att vår Försvarare svarar väl för oss, då vi öfvervåldigas af bedröfvansens vågor, gifver oss en försmak af den himmelska glädjen; och den hugsvalelse Guds Ande meddelar vederqvicker oss i den mörka dalen. Men af alla de sorger, som en kristen erfar, fins ingen som så tycks förtorka glädjens källa som den, att hans barn lefva ett syndigt lif. Det är en sårande anmärkning, som synnerligen de, hvilka äro fiender till sann gudaktighet ofta göra, att »de kristnes barn oftast äro de mest-ogudaktige.» Detta påstående håller likväl icke alltid stånd. Men saken är den, att då en uppriktig kristen, han må vara predikant eller icke, har ett ogudaktigt barn, framkallar detta alltid klander, emedan man ej väntade att se sådant i hans familj; då man deremot aldrig fövänar sig öfver, att ogudaktiga barn finnas i ogudaktiga familjer. Troende föräldrar känna sig ofta hafva skäl att bedja Gud utransaka sina hjertan, då de se sina barns egenvilja, på samma gång de känna djup sorg deröfver. De klaga sin nöd inför Herren, och finna sig ofta ha skäl att bekänna sin synd och försummelse angående barnens uppfostran. Detta var fallet med den fader, som vi nu beskrifvit.

En vacker dag i augusti besökte hans pastor B— honom. Han träffade honom på åkern, der han gick och sådde hvete. Han ville ej hindra honom i hans arbete, utan gick vid hans sida och samtalade om ett och annat och slutligen om församlingens tillstånd och utsigten för ett skyndsamt svar på deras böner om en andens väckelse. De hade oafbrutet bedit derom och längtade innerligt efter, att Herrens Ande måtte besöka den trakt, der de bodde, och väcka människorna till eftertanke om sin eviga salighet.

Medan de samtalade med hvarandra kom sonen, en gosse omkring sjutton år gammal, och började försmäda. Han gick efter fadern och drog djupa suckar, härmade honom och skrattade. Detta gjorde han i trots af de förbräelser han fick både från fadern och pastorn. Deras samtal blef afbrutet, och den gamle fadern gret bitterligen, ehuru han sökte dölja tårarne för pastorn, medan han fortsatte sin såning.

Detta skamfulla beteende å sonens sida hade försakats genom faderns vägrande, att gifva honom alla de penningar han ville ha. Fadern hade varit för mycket efterlåten och till en början lätit honom få så mycket penningar han begärde, men som han började slösa och syndigt förstöra dem, hade fadern nu vägrat att gifva honom mera. Han hade ofta under senare tiden tillbragt sina aftnar på dåliga ställen, och i följd af rik tillgång på penningar äfven

fått många förledande kamrater. När nu fadern börjat hålla tillbaka, hvilket han bort göra från början, lemnade den unge mannen honom och sade i trots, »jag vill ha en så stor summa, och om jag icke får den på ett sätt, skall jag få den på ett annat, som måhända pappa kan gissa.»

Detta var mera än den gamle fadern kunde uthärda, och i det han tog pastorns hand, ledde han honom bort under ett träd, der de satte sig ned. Han gret bittert.

»Min stackars förstörde son!» var allt, hvad han kunde säga. »Nu inser jag mitt stora fel», sade han efter en stunds tystnad, »mina ögon hafva öppnats öfver det onda, som har händt oss. Men ack, huru skall jag», sade han i det han tryckte pastorns hand, »huru skall jag kunna ändra, hvad som är gjordt? O Gud, förbarma dig öfver mig och min arme förderfvade son! Du som kunde omvända Manasse, som kunde hejda en förföljare Saul i sitt lopp, förbarma dig öfver min förloerade son!»

»Du kan väl ha skäl till att fråga mig», sade han till pastorn, »hvarföre jag ej agar honom. Kunde jag blott lyckas att få honom från hans kamrater, kunde jag göra det med något hopp om framgång, men innan det sker, skulle bestraffningen leda honom till ett ännu vildare lif, kanske skulle han alldeles lemna sitt hem och begå något förfärligt brott. Men jag har ej sagt dig allt. Han är redan besatt af den anden, som föraktar alla kristliga varningar och all aga, han är, så ung han än är, besatt af bränvins anden. Rusgifvande drycker tillika med däligen kamrater hafva döfvat alla hans bättre känslor. O, då jag ser tillbaka, känner jag stora förebräelser öfver min egen försummelse angående hans uppfostran!»

Den som skrifvit detta efterträdde dr. B— såsom pastor i samma församling, och då han kom dit, hade den gamle pastorn och hr C— samt hans hustru redan gått hädan i frid. På sin dödsbädd hade C— allvarligt uppmanat sin son att fly världens farliga väg och söka sin himmelske Fader.

John C—, den föres son, var, när jag lärde känna honom, gift med en ädel qvinna och hade flere barn. Han hade, som det tycktes, afhållit sig från dryckenskap och varit en nykter person under det första året af sitt äktenskap. Men nu hade han utom dyckenskapslasten, som han återigen öfvade, äfven fallit i uppenbart fritänkteri. Han var nu en usel och försupen varelse, som förlorat all aktning för sin egen person och mistat allt förtroende i samhället. Hans hustru, som en gång varit den vackraste och, som det syntes, äfven den lyckligaste i hela byn, var nu öfver sig gifven, blek och usel; och hans barn skydde honom, då han kom hem. Hans vackra ställe var skuldsatt, hans egendom vanvårdad. Sjelf hade han åtskilliga gånger haft fyllerigalenskap, men likväl drack han dagligen en myckenhet af den giftiga drycken, som bragte honom i ousägligt elände.

Jag påminner mig så tydligt, som hade det varit i går, då jag sista gången besökte honom. Jag var i sällskap med en gammal kristen i församlingen. Vi blefvo väl emottagna; han var nykter, ty det var något tidigt på morgonen; han satte sig på min venstra sida och min kamrat på min högra; hans nedslagna maka och de tre vackra barnen satte sig framför oss. En djup tystnad rådde bland alla. Allt hvad man såg i hemmet bar prägeln af uselhet och nöd. Detta var en bortskämd sons arf — en drinkares och fritänkares hem.

»Vill du låta mig få din faders bibel?» frågade jag. Ett leende, som vitnade om förakt, syntes i hans ansigte, det oakadt stod

han upp och tog fram bibeln, som var betäckt med dam.

Vi stannade der en lång stund, och sökte genom Herrens nåd använda tiden på ett nyttigt sätt. Då jag läst, talade jag högtidligt och allvarligt med honom. Jag uppmanade honom att söka sin faders Gud. »Vid minnet af din älskade fader», sade jag, »vid minnet af hans tårar och böner, vid minnet af det saliga helgon, som nu är i himmelen, din egen moder, som bar dig i sitt sköte, gret och bad för dig — och hvilken sista tårar, böner och suckar uppsändes för ditt väl — o, återvänd till din Gud, och sök förlåtelse hos Herren Jesus för alla dina synder!»

Han utbrast i tårar och lutande sitt ansigte mot handen böjde han sig ned och gret högt.

Vi böjde gemensamt våra knän. Den stackars mannen böjde äfven sina. Jag kände mig alldeles öfverväldigad af känslor och bad ifrigt och under tårar till Gud för honom, hans maka och hans barn. Hvar och en gret, äfven barnen snyftade högt; jag kan aldrig glömma den synen. Golfvet, der den förloerade sonen hade böjt sig, var vått af tårar.

Vi togo afsked, han följde oss ut och bad oss snart komma igen.

Men ack! det var sista gången jag såg honom. Jag var borta från hemmet två veckor, och då jag kom hem, fick jag höra den bedröfliga nyheten att John C— var död och begravnen.

Den, som var i sällskap med mig, då jag sista gången besökte honom, omtalade i korthet hans sista stunder. Stackars C— hade slaganfall och rasade, i följd af fyllerigalenskap. Vid vissa tillfällen återfick han sin sans och då visade han en djup ånger öfver sitt syndiga lefverne. Då han kände sig nalkas döden blef han mycket förfärad. Han syntes vara fullkomligt rasande. Sjelfva sängen, som han låg på tycktes, skaka under honom; han försökte resa sig upp, och han skrek: »Herre Jesus, förbarma dig öfver mig! Min faders Gud, förbarma dig öfver mig! O, Kristus, förbarma dig öfver mig! Förbannad vare G—, som ledde mig bort i fritänkteri, ifrån min faders Gud! Förbannad vare mina kamrater, som lärde mig att ohelga Herrens dag och förakta min fader och moder, och som ledde mig till krogen i stället för till min faders kyrka. O Herre förbarma, förbarma dig öfver en sådan förkastad usling som mig!» På detta sätt fortfor han att klaga, stundom ropade han om nåd, stundom uttalade han hemska ord öfver sina förledande kamrater. Inom några timmars förlopp, under hvilken tid fasa och förskräckelse rådde i hela familjen, förlorade han alla krafter, churu han af naturen var stark, och efter några ögonblick var hans ande flydd ur tiden in i evigheten.

Så slutade en bortskämd son sitt lif. Här ligger en varning för alla föräldrar. Här står en fyrbåk, som manar alla att undfly den farliga klippan, på hvilken så många hafva strandat. Må vi allvarligt förmana och förståndigt leda våra barn, att de icke genom vårt oförstånd och efterlåtenhet bringas ut i frestelser! Vi uttala igen dom öfver stackars C—. Hans kommande är för oss obekant; men hvem af oss skulle vilja se sitt barn vandra hans väg eller dö en såndan förskräcklig död som han?

Samtal med mina grannar.

Om ärlighet.

Han påstod att jag ej var ärlig» sade Georg Janson, som tog sin korta tobaks-pipa ur munnen, medan han talade.

»Och är tillvitelsen sann?»

»Nej», sade min granne förargad, »det är den ej. Jag har aldrig tagit ett vittne som icke hörde mig till, hvilket jag likväl ofta kunde ha gjort, utan att någon fått veta det.» —

»Men Gud hade sett det.»

»Det förstas, men jag mente att min husbonde skulle ej ha fått veta något derom.»

Georg Janson hade i tre år varit anställd som dagkarl hos en landbrukare, herr Smith. Jag hade den morgonen fått veta, att han i hast blifvit afskedad efter en dags uppsägning, och då jag kände medömkan med den stackars Janson, beslöt jag att fråga, huru det förhöll sig, i hopp att jag kunde hjälpa honom; ty kunde jag ej förena honom och hans husbonde igen, så visste jag om en annan plats, som kunde passa för min granne. Janson bodde i ett hus, inrättadt för två familjer. Josef Eliason, en snickare, innehade hälften af huset. Jag hade ett ärende till honom, och då jag uträttat det, bjöd mig hans hustru ut i trädgården, för att se en vacker blomma, de hade der. Medan jag var der, såg jag Janson stödj sig mot staketet, på sin sida af trädgården, rökande sin pipa. Han hade tagit af sig rocken och såg ut som ämnade han arbeta i trädgården, der det väl behöfdes, men han arbetade ej för tillfället utan rökte endast. Jag gick derföre ned igenom Eliasons trädgård till honom.

»Skulle du hafva något emot att säga mig, hvarföre herr Smith tror, du har varit oärlig?»

»Nåväl», sade Georg med ett löjligt uttryck i sitt ansigte, under det han skakade askan ur sin pipa, »jag skall vara uppriktig och säga herrn hur det är. Min husbonde sände mig efter en säck frön, och på vägen tillbaka stannade jag vid värdshuset och tog mig en butelj öl, och der träffade jag ett par bekanta; och i det samma kom min husbonde och äkte förbi och fick se att hans häst och vagn stodo utanföre, och han gick in och fann mig hålla på och dricka. Detta var allt.»

»Ja, jag förstär. Och jag hade ej varit der en timmes tid. Och hvad var det?»

»Nej visst, och då när aftonen kom, betalade herr Smith dig och gaf dig ditt afsked och förebrådde dig att du varit oärlig.»

»Ja, så var det», sade Georg.

»Och denna förebräelse om oärlighet sårar dig nästan lika mycket som det, att du misste din plats?»

»Ja, det är verkligen så», sade han.

Jag hade hört något om denna sak förut från herr Smith, och jag var glad att höra Janson ärligt omtala, huru det var. Jag hade tagit en liten bok med mig, som behandlade förhållandet emellan husbönder och tjenare, och då jag nu såg, att omständigheterna fogade det så, kunde det ej göra någon skada, att jag läste upp några bitar ur den boken. Jag sade honom detta och derpå läste jag:

»Hvad är att vara oärlig? En arbetare, som förslösar sin husbondes egodelar, är icke ärlig; och då förslösandet af egodelar innebär försummelse och likgiltighet, kan en försumlig och likgiltig arbetare ej kallas ärlig. För någon tid sedan satte sig några personer ned vid en halmstack för att hvila; en af dem tog upp ett ax och började att gnugga det. Han trodde det var tomt, men fann i det en hel mängd stora vackra korn, hvilka bevisade att tröskningen skett på ett mycket försumligt sätt.»

»Detta kunde ha varit en tillfällighet», sade Georg, som stundom varit med och tröskat.

»Det är sant, och detta medgifver äfven författaren af denna bok. Men han fortfar vidare och säger, att samma person tog upp ett annat och ännu ett till, och följden var den samma, tills han slutligen fick en hand full af ax, från hvilka han utgnuggade flere tjog hvetekorn. Och vidare säger författaren, att den, som tröskat detta hvetete, hade gjort allt sammans lika illa och derigenom kastat bort många fot eller tunnor hvetete, som kunde ha sålts för penningar till husbondens nytta. Hvad skulle du nu vilja säga om en person, som på detta sätt arbetade för sin husbonde?»

»En sådan vore ovanligt försumlig», svarade Georg bestämdt.

»Är detta allt?»

»Äh, han kunde sägas vara en stor slarf.»

»Är detta allt?»

»En dålig karl i alla hänseenden», sade ytterligare Georg.

»Den som skrivit denna bok, säger någon ting helt annat. Han säger att tröskaren handlade oärligt. Och så tänker äfven jag, ty ehuru han ej stal sin husbondes säd, slösade han likväl bort den lika mycket som om den blifvit stulen.»

»En herre», fortfar författaren, »sade till sin trädgårdsmästare, kom ihåg att sätta dessa växter i jorden, innan du slutar ditt arbete i afton. Några dagar derefter fann herrn växterna kastade åt sidan i en vrå af trädgården, förtorkade i följd af, att de ej blefvo planterade. De kunde ha varit värda endast några ören, men de kunde äfven ha kostat flera kronor, men hvad förlust det än var för herrn, förorsakades den genom trädgårdsmästarens försummelse. Har författaren rätt häri?»

»Trädgårdsmästaren stal ej plantorna», svarade Georg på ett undvikande sätt.

»Nej, men förlusten för herrn var lika stor, som om de blifvit stulna.»

»Ja, det håller jag med på», sade han. »Jag vill läsa en bit till. En bonde, som hade en stor skara får, tillsade sin fåraherde att hålla dem inne hvarje morgon tills frosten på marken försvunnit, der fåren skulle beta. Herden, som måhända trodde sig vara lika förständig som husbonden, och tänkte att frosten ej skulle skada dem, lydte ej befallningen. Slutet blef, att hälften af fårahjorden sjuknade och dog i följd af herdens egenvilja. Hvad säger du om detta, Georg — var herden ärlig?»

Georg såg ut som om han ej visste hvad han skulle säga. Kanske kände han, att detta kom honom för nära och han ville ej medgifva, att sådan olydnad var oärlighet. Men jag kom honom ännu närmare.

»Jag skall läsa ännu ett litet stycke ur denna bok sedan skall jag stoppa ner den.

och hans bok göra snart sagdt alla menniskor oärliga, och ingen synes blifva ärlig.»

»Nej, nej, så långt går det ej, men här fins ännu litet till, som står i sammanhang med hvad jag läste. För någon tid sedan sändes en arbetare ut med häst och vagn. I stället för att med hast uträtta sitt ärende, gick han under vägen in i ett hus och pratade en stund, under det hästen stod utanför. En idegran växte vid en häck, och hästen, som ej hade något annat att göra, åt några telningar af den. Inom två timmar dog hästen af hvad han hade ätit.»

»Der fins ej någon giftig buske utanför värdshuset, der jag stannade», sade Georg.

»Nej, men hästen kunde ha stått der och förkyllt sig, och förkyllningen kunde ha förorsakat döden. Och i alla fall förspilde du tiden för din husbonde och var oärlig.»

Min granne syntes vara till hälften öfvertygad, men ville ej medgifva det.

»Din trädgård är i ett dåligt skick, Georg», sade jag, i det jag stoppade ned boken och vände samtalet på ett annat ämne. »Tror du att det är ärligt handladt mot dig sjelf och din hustru, hvilken jag ser hålla på med att tvätta och hänga ut kläder till torknings, att hålla trädgården i sådant skick som den är? Och är det ärligt handladt emot din granne, Eliason, att låta en sådan tistel, som den der står framför dig, växa och fröa ifrån sig äfven på hans trädgård, och gifva honom så mycket besvär med tiden att uppyrka de unga tistlarne?»

»Herrn har», sade Georg, stridande emellan löje och vrede »ett besynnerligt sätt att framställa saken; men kanske har herrn rätt — särdeles angående tisteln», tillade han, i det han tog spaden och högg af den. »Se så, detta är ärligt gjort, kan jag väl tro», sade han.

Jag tog snart afsked af min granne efter detta, men dagen derpå hade jag det nöjet att se honom komma till mig i mitt hem, och — —

Men jag behöfver ej förlänga min berättelse. Efter någon tvekan tog Georgs gamle husbonde honom igen, och det har ej sedan dess funnits någon anledning till klagomål öfver hans oärlighet. Och dertill kan jag säga att nu håller Georg sin trädgård väl i ordning, och allt synes ha blifvit bättre än förr.

»Det är ett hårdt tal», sade Georg. »Herrn

Samtal emellan grannar om ärlighet.

Berget Vesuvius,

och

Viken vid Neapel.

Italien har alltid varit beryktadt för sin skönhet; dess klara himmel, de sköna bergen samt de intagande sjöarne i förening med en växtlighet, som endast finnes under en sydlig himmel, alltsammans bidrager att göra landet förtjusande. »Se Neapel, och dö», är ett ordspråk, som italienarne sjelfva begagna för att uttrycka sin kärlek och beundran för landets utomordentliga skönhet. Men liksom för att påminna dem om det förgängliga af all jordisk skönhet reser sig berget Vesuvius för deras blickar, vitnande om död och förstörelse.

Vesuvius är beläget vid östra sidan af den hafsvik, vid hvilken staden Neapel ligger, och ej långt från kusten. Det har vid foten en omkrets af ungefär fem mil, och dess högsta punkt räcker nästan femtusen fot i höjden. Natt och dag, är ut och är in, uppstiga rökmassor från dess topp. Ibland antaga dessa skepnaden af en enda tjock, svart pelare, stundom sväfa de som hvita, lätta skyar öfver berget och likna då ofantliga såpbubblor. När man går på Neapels öde och krokiga gator, kan man öfver taken på byggnaderna se vulkanens sockertoppsformiga spetsar resa sig mot himmelen.

För nära 1800 år tillbaka (år 79 e. K.) begrafdes, vid ett utbrott af vulkanen, de båda städerna Pompeii och Herculaneum i aska och lava, hvarvid inemot 250,000 personer förlorade lifvet. Många fruktansvärda utbrott hafva egt rum sedan dess. Närstående bild föreställer ett dylikt, som inträffade 1779 och bevitnades af en engelsman. Till en början utkastades tjocka, hvita moln, hvilka sågo ut som bomullsbalar, der de hängde öfver berget.

Aska och lava uppkastades åtminstone ett par tusen fot i höjden. Nästa dag reste sig öfver berget en eldpelare, af sådan storlek och prakt, att titeln på en bok kunde läsas ett par mil derifrån. En annan eldpelare

Viken vid Neapel.

nådde inom tre timmar ungefär samma höjd som sjelfva beget, alltså inemot 5,000 fot.

Ibland de ofantliga lavamassor, som vid detta tillfälle utkastades ur bergets inre, hittades efteråt ett block, som mätte 108 fot i omkrets och var 17 fot högt, tusentals mindre att förtiga. Stenar och kol, som då utkastats, funnos å 4 å 5 mils afstånd från vulkanen, och askan föll skurvis 15, ja, 20 mil derifrån. Äfven på senare tid hafva utbrott förekommit, hvarvid människolif blifvit spilda. Ett åsna

omätlig höjd, men nedfölla lika glödande, som de uppkastats, så att de liknade mera ofantliga eldgnistor. Hela berget vrålade med ett hest tjutande, medan marken under våra fötter skakades till svar på det hemska rytandet. Nu började vi äfven märka, att lavastömmen sagta men oupphörligt tilltog i storlek, så att vi trängdes steg för steg tillbaka. Denna ström var ungefär sex fot hög och nio fot bred, men som den oupphörligt förstärktes från det eldsprutande gapet, tilltog den beständigt i både höjd och

bredd. Tätta blixtar och ständiga jordskalf ökade anblickens fasor.»

Så fängslande än dylika naturföreteelser äro för åskärens blickar, så ingifva de likväl fruktan och fasa, ty död och förödelse äro ofta deras följeslagare. Har ej naturens Herre smykat vår fosterjord med samma prakt som Italiens, så har han i stället förskonat oss ifrån dessa vulkaniska berg, som vid våldsam utbrott göra vistelsen i deras nejd osäker, som begrava invånare, städer, byar och rikt prunkande fält i sina sjudande lavaströmmar. Var tacksam och glad öfver att Skaparen gifvit dig ett fosterland, der kraften och styrkan satt sin stämpel på naturen.

Berget Vesuvius.

Bibeltexter belysta genom berättelser.

Var trofast intill döden, Upp. 2: 10.

Det fins en berättelse, om en österrikisk fanförelse i ett af de sista krigen mellan Österrike och Preussen, hvilken förtjenar att ihågkommas, särdeles som ett föredöme för dem, som bära korsens banér. I en het strid kom en afdelning af den preusiska arméen till ett dike, fylldt med döde och sårade österrikare. Bland de senare fanns en ung officer, synbarligen illa sårad, hvilken låg på ryggen i diket. Rörd af medömkan försökte preusarne att bära bort den sårade, på det han måtte bli vårdad af läkaren, men han bad dem att få ligga kvar, sägande sig vara i en sval och behaglig plats. Han dog icke långt derefter. Då hans kropp flyttades bort, befans den ha, afven i döden, förvarat en liten flick, hvilken på morgonen i det blodiga slaget hade tillhört regementets fana. Han hade försigtigt vikit ihop den och lagt den under sig att dö på den. Hans ädla fiender läto bli att taga bort segertecknet. De svepte det omkring honom och läto det följa honom till hans graf. Den preusiska generalen, som meddelat denna berättelse, omtalade den med blottadt hufvud.

En barmhertig man gör sin kropp godt; men en obarmhertig bedröfvar ock sitt kött och blod. Ord. 11: 18.

Under en kall vinterdag åkte två personer fram i en släda, klädda i skinn från topp till tå. De träffade vid vägen en man, som låg nästan förfrusen i snön. »Vi måste stanna och hjälpa honom», sade den ene af de resande. »Stanna och hjälpa honom!» utropade den andre, »du ämnar väl aldrig stanna på en sådan dag som denna?» »Men jag kan ej lemna honom att förgås; kom och hjälp mig att väcka honom upp.» »Nej, dertill värderar jag mitt eget lif för mycket. Jag vill sitta här och hålla mig själf varm, tills du kommer åter.» Då han sagt detta, lade han sig tillbaka i åkdonet, medan hans kamrat skyndade att hjälpa den stäckars mannen, som höll på att förgås uti snön. Han försökte att arbeta med honom, för att få honom att vakna ur sin dvala, och han arbetade med en sådan ifvër, att frälsa sin medmänniska, att han glömde sig själf; och hvad blef följden? Jo, genom sina försök att rädda honom blef han själf varm, och hade således en tvåfaldig veder-gällning. Han hade den tillfredsställelsen, att ha frälst en, som höll på att dö, men afven själf blifvit varm i hela sin kropp.

Då han återvände till släden, fann han sin kamrat nästan färdig att förgås af köld. Må vi komma ihåg, att då vi göra väl mot andra, göra vi afven väl mot oss själfva?

Men han kallade till sig tio sina tjenare och gaf dem tio pund och sade till dem, handlen härmed till dess jag kommer. Lk. 19: 13.

En berättelse från österlandet belyser denna text, om tjänarne, som fått olika

pund och huru de användt dem, samt lönen och straffet, som följde.

En man, som ämnade företaga sig en resa, hade två säckar säd. Han lemnade en till hvardera af sina två vänner, och bad dem taga vård om dem, tills han komme igen. Då han kom från sin resa, gick han till den ene af sina vänner och frågade honom: »hvar har du min säd?» »Den har jag i godt förvar», svarade han; »jag knöt till säcken och lade den i mitt magasin. Här har du den igen.» Säcken öppnades, och säden var möglig och helt och hållet bortskämd. Han gick då till den andre och frågade: »hvar är min säd?» »Kom med mig och jag skall visa dig.» Han tog honom med sig ut till ett sädesfält, der det mogna hvetet böljade för vinden: »der är din säd.» Då sade egaren till sin förste vän: »tag som din lön, den möglade hvetessäcken, som du lemnade mig.» Till den andre sade han: »gif mig åter en säck af hvetet, då det blifvet uttröskadt, och det öfriga kan du själf behålla.»

Herrens ängel lägrar sig omkring dem som frukta honom, och hjälper dem ut. Ps. 34: 8.

John Knox brukade sitta vid bordsändan i sitt rum och vända ryggen mot fönstret; men en afton kände han en viss aning i sitt inre, att hvarken han ej heller någon af hans familj borde sitta i hans vanliga plats, utan han satte sig ned på ett annat ställe i rummet. Samma afton sköt någon en kula genom fönstret i afsigt att döda John Knox, men fienderna lyckades ej; kulan skrubbade till stolen, der han brukade sitta, slog till en ljusstake och gjorde ett hål i den, hvilket ännu synes.

Grefven af Morton, som följde Knox till grafven, sade då hans lik nedsänktes i hans sista hvilorum: »här ligger liket efter den, som i lifstiden aldrig fruktade någon människa, och fastän han ofta blef hotad med dolk och svärd, har han likväl ändat sina dagar i frid och på ett ärofullt sätt.»

Reseminnen från Dalsland.

Bref från N.

Forts. fr. n:o 1.

Äret derpå kom han tillbaka och gick in på samma ställe, men till all olycka hade man märkt att »vestgöten» året förut varit inne i stugan, och att grisen samtidigt dermed försvunnit, man trodde sig därför ega starka skäl att misstänka det båda händelserna stodo i samband med hvarandra. Vår köpman blef hårdt ansatt och måste till slut omtala hela förloppet samt gifva full skadeersättning. Dag från dag hade nykokt, varm gröt eller välling gjutits öfver den gamla, så att bänken under hela året aldrig varit tom eller blifvit rengjord, hvaran man ej märkt att grisen blifvit dinstoppad. Då husbonden fått veta, huru allt gått till samt erhållit betalning, hade han sagt sig kunna begripa hvarför deras bänkvälling smakat så märkvärdigt sur under en längre tid af det flydda året. Denna berättelse aflöstes snart af andra, ty sedan man en gång kommit sig i fart med att berätta, ville det aldrig taga något slut.

Sagor och berättelser aflöste hvarandra, och det var långt in på natten, innan vi gingo till hvila.

Följande dag väcktes jag ganska tidigt. »Af äldsta dottern i huset, som enligt vanan på landsbygden bjöd dig kaffe, då du ännu låg kvar i sängen», tänker du. Åh, nej, men hönsen, »de förgärliga hönsen», som jag sömnig utropade, började hålla ett förskräckligt väsen i en vrå af stugan, der de flugit upp på en enkom för dem tillredd plats. Oktadt husets folk ännu sofvo i god ro, steg jag dock upp, emedan jag omöjligt kunde få någon blund i mina ögon vidare.

Matmodern i huset vaknade dernäst. Hon ropade på flickorna, att de skulle skynda sig upp och laga så att det snart blefve eld i spiseln, ty hon ville ha kaffe, sade hon. Sjelf var hon snart i ordning och började spinna blånor. Hon såg förvånad på främlingen, som satt längst framme vid bordet. Alldenstund hon ej varit riktigt redig i hufvudet på aftonen, så hade hon ej fått besked om, hvem jag var. Jag sade emellertid mitt namn, hvart-hän jag ämnade mig och talte om, hvarför jag nödgats taga deras gästfrihet i anspråk. Hon tände fundersam sin tobakspipa och undrade, huru människor kunde hafva lust att fara så der långt från hus och hem. Kaffet var nu färdigt, och jag bjöds att dricka en kopp med dem. Märkvärdig förmåga det kaffet har att lossa tungans band! Att gumman var något vresig och tvär på morgonen föreföll mig ej besynnerligt, alldenstund hon varit så rundligt förplägad på aftonen, att hon nog kunde hafva både hufvud och humör i olag, men vi hade något hvar förut suttit tysta och gäspande och tittat på hvarandra. Gumman började nu språka om sin resa till staden och de mödor och besvärligheter hon dervid utstått, och då hon tog fram en bränvinsbutelj för att blanda något af dess innehåll i sitt och de andras kaffe, fick jag en osökt anledning att tala med henne om det skadliga uti att förtära denna dryck, samt hvilken vanheder det vore för en eljest dugtig och hederlig kvinna att öfverlasta sig med starka drycker. Hon medgaf nog att det var så, men det var en sed der på orten, att kvinnorna, då de råkades, undfagnade hvarandra med bränvin, och den som drog sig undan ansågs högfärdig eller tillgjord och besynnerlig. Jag tänkte, då jag hörde detta, huru många människor blott följa med hopen och blifva offer för lasten, icke emedan deras lidelser äro så starka, icke emedan de sakna insigt om hvad som är det rätta, utan emedan de sakna mod att bryta med gängse vanor. Mången yngling har kunnat utstå allt, men att af kamrater och jennäriga blifva utpekad såsom en besynnerlig, och enstöring, det har han ej kunnat uthärda. Jag känner mer än en ung man som gått ur hemmet med goda och kristliga grundsatser. Han hade, då han kom för att studera eller egna sig åt göromål på kontoret eller i verkstaden, inom sig känt, att det bästa han kunde göra, vore att bestämma sig för Gud och för det ädla och goda. Men ett stickord från en sysslolös odoga eller några kamraters hänleende hafva rubbat hans föresatser och han har gifvit synden rum och fallit ett offer för frestelsen. Jag tror, att denna kvinna aldrig skulle hafva öfverlastat sig med bränvin eller ens förtärt det, om hon ej fruktat, att hon därför skulle blifvit ansedd egen och besynnerlig.

Sedan vi druckit kaffe, intogs en bastant frukost och derpå skildes jag från dem efter att hafva tagit ett hjertligt farväl. Jag kanske bör omnämna, att mitt värdfolk för all denna gästvänlighet endast fordrade 16 öre. Den resande som någon gång herbergerats hos allmogen, har nog blifvit förvånad öfver,

huru liten ersättning de begära därför. Man tycker mången gång, att de lika gerna kunde taga ingenting, men saken är, att de genom att taga liten betalning för sin gästfrihet vilja visa, att de ej behandla en såsom tiggare.

På gästgivaregården hade jag dagen förut beställt skjuts till kl. 8. Den kom dock ej förrän kl. 1/2 10, skjutsbonden påstod, att det ingalunda var så långt lidet på dagen, och det vore för öfrigt märkvärdigt, om han, som var hemma på trakten, ej skulle kunna veta tiden bättre, än en som hade hemma flere mil derifrån. Jag fick naturligtvis nöja mig med denna i sanning »nöjaktiga» förklaring och vara glad öfver att äntligen komma i väg. Ej behöfde jag frukta för att hästen skulle skena, ty emellanåt höllo både häst och skjutsbonde på att somna. Det var ej utan, att jag var något otålig öfver att det gick så sagta, ty jag hade länge längtat till Norden.

»till fädrens grafvar kring den kända elf»,

och nu var jag der. Jag steg af vid B:s kyrkogård. Kringkuggad af löfträd låg den med en å på ena sidan och en höjd, bland hvars kummel voro resta ett par bautastenar, på den andra. Forntidens gamle kämpar hade efter blodiga strider slutligen funnit frid i jordens moderliga sköte, de yngre släkterna sova likaledes dödens djupa af dagens oro och kif ej störda sömn. Huru skön är ej hvilans efter dagens arbete, men huru obeskrifligt skön måtte den ej vara i grafvens bädd! Jag gick till ett hörn af kyrkogården, der jag visste att några af »fädrens grafvar» funnos. På rostade järnkors och mossbelupna stenar stafvade jag ihop några namn. Jag träffade slutligen en sten — utan namn. Jag visste hvem som der hvilade. Fridlös, utan hem, hade han efter den förskräckliga händelsen med Gustaf III länge irrat omkring i främmande land, tills han slutligen, hemkommen till sitt fädernesland, fann en fristad i grafven. Tvenne hjertan voro dock med kärlek fästade vid honom — en makas och en sons. Det ena brast af sorg några dagar derefter; sonen reste en sten — utan namn — öfver begges stof. Skilde i lifvet, blefvo de förenade i döden. Jag försökte ej att hålla tillbaka den tår, som för tillfället banade sig väg fram. Det var ej den första, som här fallit. Ack, dödens åker fuktas ofta af tårars dagg, men hoppets sol lyser dock deröfver.

»Salige äro de döde, som i Herranom dö», dessa ord, den gamle siarens ifrån Pathmos, gingo nästan ofrivilligt öfver mina läppar, då jag lemnade detta de dödas hvilorum.

Solen stod ännu högt på himmelen och i dess sken företedde nejden en, om ej storartad, dock ganska vacker anblick. En å flöt lungt och majestätiskt genom den bördiga slätten, hvars jämna yta här och der afbröts af en löfdunge eller några mindre kullar, och i bakgrunden låg den djupa, dystra skogen. Lif och rörlighet förlänades denna tafla af allmogens, som var sysselsatt med vårarbetet, ute på åkrarne. Sjelf kände jag mig nedstämd till sinnes. Jag var i min hembygd,

»Ack i hvar själ än hembygds bilder glöda,
mer blå är himlen der och rosorna mer röda»,

och naturen log i sin värliga skrud, men der fans ingen människa, som hade ett vänligt leende för mig. Hela min slägt var utdöd och i mina förfäders boning, som låg ej långt från kyrkogården, var ingen som bjöd mig, den ensamme vandraren, ett välkommen.

Jag hade en särskild anledning att uppsöka en gammal soldat, som jag visste skulle bo någonstädes i grannskapet. I en bondgård fick jag veta, att han bodde en half mil derifrån, in i skogen. En pojke erbjöd sig att blifva min vägvisare; och innan solen gått ned,

nådde vi den gamle krigarens koja. Han satt utanför dörren till sin bostad och band på nät, som han skulle använda vid fisket under sommarn. Jag helsade på honom och sade, hvem jag var, och sällan har väl någon rönt ett mera hjertligt emottagande än det som kom mig till del hos den gamle. Han bodde alldeles ensam der borta i skogen, skötte sitt hushåll sjelf samt lifnärde sig hufvudsakligen af fisket, som dock ej var så synnerligt gifvande. Det oaktadt var allting rent och snygt i hans bostad, och han sjelf var en lefvande bild af förnöjsamheten. Då vi inträdde i stugan kastade solen sina sista strålar in genom det lilla sidofönstret, som lemnade utsigt öfver den närbelägna sjön, hvilken spegelklara yta förgylldes af aftonsolens purprade sken. Möblerna i stugan voro ej många. De utgjordes af ett bord, en stol, som hade sin plats bredvid bordet samt tvenne bänkar, af hvilka en stod utmed ena långväggen och på den andra, som stod närmast spiseln, sof gubben om nätterna. Han hade dock en säng, med halm uti, och nu, då han fick främmande, bredde han ett brokigt täcke öfver densamma. Men tro ej att han någonsin låg i sängen; den stod blott i beredskap, i händelse han skulle blifva sjuk. Så länge han var frisk försäkrade han, att han aldrig sof i någon säng; det passade ej för en soldat, som stått för kulor och krut.

(Forts.)

Afundsjuka.

Många sjukdomar finnes, men ingen är så gammal som afundsjukan. Den första personen, som föddes till världen, var så behäftad med den, att han af afund mördade sin broder.

Vi läsa ej många kapitel i bibeln förr än vi åter råka på samma sjukdom, hvilken dref Jakobs söner att bortsälja i slaveri sin egen broder Josef. Samma sjukdom återfinner man gång på gång i ordet, tills den slutligen utbryter i det förfärligaste brott, då Kristus för »afund skull» blef öfverantvrad till döden.

Hos en del menniskor uppenbarar sig denna sjukdom i ett bittert klander mot de rike, hvilka vanligen få heta blodsugare eller förtryckare, äfven om de äro de ömmaste och mest människovänliga personer på jorden. Dessa afundsjuke skulle vara färdige, hvilken dag som helst, att förena sig med kommunister och blifva de sväraste förtryckare; de skulle hvarken skona lif eller egendom. De påstå sig vara folkets vänner, men deras vänskap till folket skulle endast räcka tills de sjelfva finge magten, i fall detta kunde låta sig göra. Orsaken till deras egen svåra ställning, hvaröfver de klaga, så väl som till deras sjukdom, ligger vanligen hos dem sjelfva antingen i bristande arbetsförmåga, som är en följd af en annan sjukdom, hvilken de sjelfva kalla svaghet, men som vi i de flesta fall gifva namnet lättja eller ock ligger den i bristande vilja och ihärdighet, kanske äfven i ett utsväfvande lefnadssätt. I vissa fall kan det äfven vara en slösande maka, som, oförståndig om att rätt kunna sköta sitt hus, knotar öfver små tillgångar och sätter i mannen tillvilja mot de s. k. bättre, som hafva allt hvad de önska sig. Vi vilja ej härmed hafva sagt att alla, som knota och klaga öfver förtryck, sakna allt skäl härtill. Nej, tvärtom tro vi, att många känna förtryckets boja hårdare än de sjelfva med ord kunna omtala. Deras hårda lott är oss icke obekant, och vi skola ej förbise dem i deras trälomshus; men nu tala vi om sådana som verkligen kunde hafva det temligen försvarligt i det jordiska, men hvilka låta afundsjukan göra sitt lif odrägligt, sitt hjerta bittert och knotande mot sina med-

menniskor. Vi skulle vilja gifva dem ett litet recept emot deras sjukdom:

Jemför ej alltid din lott med de rike i världen. Gack till din fattige granne, hvars förtjenst är lika ringa som din; han har måhända en klen kropp, en sjuk maka och äfven ett barn, som är lemmalytt på något sätt. Om din ko har dött, lefver likväl din maka; din granne har sin ko kvar, men kanske är hans eller hennes make borta. Du träffade ut för den olyckan att din häst bröt sitt ben, din grannes barn har måhända brutit sin rygg och blifvit en krympling för listiden. Ja, huru ringa din ställning än må vara och huru lågt du står under den förnäma frun på godset eller den rike grosshandlaren i staden, har du likväl många förmåner som andra aldrig ega.

Ett annat botemedel är att allvarligen fråga sig sjelf: har jag förtjent något bättre än det jag har? Kanske har du varit försunlig, der andra varit påpassliga, begått fel, som ständigt satt dig tillbaka, då andra varit aktsamma om sin person, sin och andras egendom. Huru ofta händer det icke att det, som man under afundsjukans anfall ansåg vara alldeles oförtjent, och för hvilket man var färdig att helt kasta skulden på andra, återfaller på en sjelf, då man blifvit befriad från nämnde sjukdom och dermed åtföljande yrsel eller sinnesförvirring! Fins det ingen orsak hos dig sjelf, om än så ringa, hvilken har afledt dig från lyckans spår och drifvit dig allt längre bort från ditt ungdomsmål eller den ställning du nu skulle önska innehafva? Om så är, kan man då med skäl afundas sin nästa eller förbittras mot Skaparen? nej, man bör snarare kasta skuggan öfver sig sjelf och instämma i skriftens ord: »hvad menniskan sår, det skall hon ock uppskåra.»

Afundsjukan är en af vårt lands hufvudsynder. Den gör hjertat missbelåtet med de härligaste förmåner, bortjagar glädjen, faller som en kyla öfver familjer och samhällen och förstör människornas sällaste stunder. Den är som spindeln, den kan finnas både i konungapalats och i den fattige tiggarens hörn. Den är ofta lika visst orsaken till strider på blodiga slagfält, som kif de små barnen emellan. Den regerar bland teologerna lika ofta som bland pigor och bryter fram under konungars mantlar lika snart som under fattigas trasor. Afundsjukan är svår både för den som eger den och för andra, och hvem kan undra öfver att den vise säger: »ho kan bestå för afund?»

Denna sjukdom tyckes äfven finnas till en stor del bland gudfruktigt folk i vårt land. Stundom träffar man personer, som hafva en mycket dyster uppsyn, ett klagande sätt att uttrycka sig, och vid första ögonblicket är man böjd att tro dem vara sökande eller om sin frälsning bekymrade själar. Efter något samtal finner man snart att detta icke är fallet. De ha endast bekymmer om andra; ja, vi våga påstå, att de hafva samma bedröfliga afundsjuka. Kanske har Judas tänkt på sådana, då han sagt: »desse knota och klaga alltid.» Det skriftställe, som de vanligen ålska framför alla andra är detta: »så många, som voro egare af åkrar eller hus, sålde dem och buro värdet för det sålda och lade det för apostlarnes fötter; och man utdelade åt hvar och en efter som han behöfde.»

Nu är likväl fallet detta, att många af dessa komma aldrig under denna beskrifning behöfvande, så framt man icke tänker sig behovet af frihet från afundsjuka, förtal och klander, kanske äfven en stor del af lättja. De hafva aldrig brådt eller äro rädda om tiden, detta anse de vara girighet; och öfver den synden uppsända de djupa suckar och dertill hafva de ju all anledning. De sakna ofta arbete, och den plats de få, om de få någon, är vanligen den

svåraste; deras förtjenst är ringare och deras hushåll större än alla andras. Om icke detta, så äro de klena, deras ställning är för mycket tvungen, och de hafva ingen tid till att söka Herren. Deras sökande består allt för ofta uti att löpa från en sammankomst till en annan eller från prest till prest eller ock uti att gå från den ena vännen till den andra och uppbygga sig med samtal. Men under detta uppbyggande nedrivnes allt för mycket af andras goda namn och ryckte. De hafva med ett vaket öga gifvit akt på hvarje ny hatt, kappa och klädning som någon bekant fått; hvarje ny möbel, som kommit in i grannens hus; de känna till allt hvad fru N. och madam P. köpte sist de voro i staden; huru många penningar S. har i banken och huru stor del F. har i den nya fabriken eller fartyget. Alla dessa, påstås det, ha blifvit verldsliga och deras kristliga lif står i den största fara. De äro mycket ohjelp samma, (man ville gerna tillägga: mot mig) de sträfva att komma upp i världen, de fara efter att vara rika. Detta kan i vissa fall vara sant, men ofta är detta klander obefogadt och härleder sig af idel afundsjuke.

Vi äro befallde att förbarma oss öfver den fattige, men icke den late; att hjälpa de elända, men icke de afundsjuke. Den andlighet som går ut på att klandra alla andra, blott emedan man sjelf saknar hvad de hafva, känna vi vara högst motjudande. Det enda botemedel vi kunna gifva mot deras sjukdom är det samma, som den gamle Paulus gaf: »somliga bland eder umgås oskickliga och arbeta intet, utan drifva fäfanga; men sådana förmane vi att de arbete i stillhet (således ej drifva omkring från hus till hus) och äta sitt eget bröd (icke bero på andra för sitt uppehälle).

Det enda som kan fullkomligt bota all afundsjuke är att uppfyllas af Guds utsägliga gåfva, som gör själen nöjd och lycklig; samt sedan verka, hvar och en med den gåfva han fått. »vara gudelig och låta sig nöja, och detta är vinning nog.»

Ormen i flaskan.

Följande tilldragelse i en missionär Samuel Leigh's lif är ett träffande exempel på de utomordentliga sätt, Gud understundom begagnar för att föra en vilsekommen människosjäl tillbaka till sig.

Missionär Leigh var ute på en resa, i ändamål att predika Guds ord och kom sent en afton till en liten koja, som låg i en aflägsen landsbygd. Den tillhörde en man vid namn John Lees. Leigh red fram till dörren och knackade på samt frågade, om de ville emottaga en missionär. En liten rödlätt gosse kom utspringandes; han fattade i bletslet med ena handen och i stigbygel med den andra och sade: »stig af, herre; min far skall blifva glad öfver att träffa er.»

Den resande steg glad af hästen och inträdde i det lilla huset. Och man kan tänka sig hans förvåning, då han vid sitt inträde i stugan varsnade en mängd personer, som sutto rundt omkring ett bord; och som voro inbjudna af John Lees att taga del med i husandakten. De reste sig alla upp, och Lees fattade herr Leigh's hand och sade: »vi hafva i tre års tid bedt Gud sända oss en missionär, ni har nu kommit, och vi äro glada att se er här.»

John Lees hade varit soldat, och då det regiment han tillhört upplöstes, hade regeringen tilldelat honom ett litet stycke jord. Med mycken möda och hårdt arbete hade han uppodlat några tunnland; hans boskap triffades, och han blef en bergad man. Men begärelsen för starka drycker, hvilken till en tid blifvit kufvad genom hans idoghet, fick åter magt med honom, och

han blef en drinkare. Han tvingades att försälja det ena efter det andra, tills han gjort slut på både jord och äfven kreatur, förutom en gris, som iust var gödd och redo för knifven. Den olycklige mannen stod i begrepp att sälja detta sitt sista husdjur för att betala en skuld, som han ädragit sig genom sitt omätliga förtärande af starka drycker, då en händelse timade, som blef vändpunkten i hans lif. Han drömde en natt, att han som vanligt var på ett värdshus och tänker fatta buteljen för att fylla än ett glas, då han till sin förskräckelse får se en orm resa sig upp ur densamma och med

uppspärradt gap mätta efter rof i alla riktningar. Ormens roflystna blick och guistrande ögon voro fastade vid honom, en rysning genomförelse hela hans kropp — han vaknade. Han tackade Gud att alltsammans blott var en dröm; men denna dröm gjorde dock klart för honom, huru undergång och död nödvändigt måste följa på ett utsväfvande lif.

Småbitar för nytta och nöje.

»Jag har», sade Livingstone, »fullkomligt afhållit mig från alla rusgifvande drycker i öfver tjugo år. Min öfvertygelse är, att man kan uthärda det strängaste arbete och svåraste mödor utan några starka drycker såsom remedel.»

En man, som för icke länge sedan var drucken anförde som skäl därför, att han firade åttiondesjunde födelsedagen af sin moder, som var ett fattighushjon.

En prest, som var mycket störd öfver att hans åhörare brukade lemna kyrkan, valde en gång till text: »du är vägd på en väg och befunnen allt för lätt.» Då han gjort några få anmärkingar häröfver sade han: »I kunnen vara så goda och gå ut allt efter som i blifvit vägda.»

Samvetet är en sofvande jätte; men han är förfärlig, då han en gång vaknar.

Det goda vi göra i dag, kan ej borttaga gårdagens synder.

En bankir, som var mycket skallig, brukade alltid att berömma sig öfver att han var sin egen lyckas smed, att han var en sjelbildad man. »Hva — hva — hvad sa du?» frågade hans vän, som hade det oskyldiga felet att han stammade. »Jag säger, jag har orsak att vara stolt öfver att jag är en sjelbildad man att jag sjelf gjort mig till hvad jag är.» »O — o — om du gjo — gjorde dig sje —

sjelf, hva — hva — hvarför sa — sa — satte du ej några flere hå — hå — hårstrån på ditt hu — hu — hufvud?» Bankiren hördes ej berömma sig så ofta efter detta att han var en sjelbildad man.

Skulle tio unge män börja vid tjugo års ålder att dricka blott ett glas brännvin dagligen, skulle de, äfven om de ej togo mera, likväl nio af tio förkorta sitt lif mer än tio år. Dr. CHYNE.

En bekant, hvars ögon började bli något svaga, tillrädades att köpa sig ett par glas. Han sade han gick till närmaste krog och köpte fyra och följden deraf var, att han såg dubbelt så mycket som förr. Om hans syn var så särdeles korrekt, det låta vi vara osagdt.

En ung man stod lättjefullt på en brygga och betraktade några metare. Han var fattig och modfald. Slutligen närmade han sig en af fiskarne och såg begärligt ned på fisken i hans korg och suckade:

»O huru lycklig skulle jag ej vara, om jag hade dessa! Jag kunde sälja dem och få litet penningar både till föda och härberge.»

»Jag skall gifva dig lika många fiskar», sade metaren, »om du vill göra mig en liten tjänst.»

»Och hvad kan det vara?» frågade han ifrigt.

»Se efter refven en liten stund; jag skall gå bort och uträta ett ärende.»

Förslaget antogs med glädje. Den gamle mannen var borta en god stund, och den unge mannen började bli otålig. Under tiden nappade de hungriga fiskarne ifrigt på betet, och inom kort hade den unge mannens misshumör försvunnet under ifvern att draga upp den ene fisken efter den andre; och han hade, då egaren kom, fångat en stor mängd. Den gamle mannen räknade upp så många som voro i korgen, och i det han gaf dem åt den unge lättingen sade han:

»Jag uppfyller mitt löfte, men gifver dig på samma gång den lärdom, att du ej bör gå omkring och förspilla din tid med en fäfång önskan, utan sjelf kasta ut refven, och du skall lyckas lika bra som andra.»

När Dante var i Signor della Scalas hof, sade konungen till honom:

»Jag förstår ej, signor Dante, huru en man, som är så lärd som du är, kan bli hatad af nästan alla vid mitt hof, och att denna galning (pekande på sin hofnarr, som stod framför honom) kan bli så omtyckt.»

Dante svarade mycket qvickt på denna jämförelse: »Ers majestät skulle mindre förvåna sig häröfver, om han besinnade, att vi alltid tycka bäst om dem, som likna oss mest.»

Under ett af de sista krigen i Europa kom en qvinna till en bod och ville köpa ljus. Då hon blef underrättad om att priset på ljusen var höjdt tio öre pr skålpund, svarade hon förlägen: »har det nu gått så långt att de börjat kriga vid taljljus?»

FOLKVÄNNEN, som utkommer en gång i månaden, kostar endast 1 krona med tillägg af 10 öre såsom postarvode. Prenumeration kan ske å alla postanstalter i riket. Lösnummer 10 öre.